

Teabepäeva nimetus: Usaldusmesinike koolitus - Mesilashaiguste alane teoreetiline ja praktiline õppus.

Koht ja aeg: Pajusti Klubis Tartu mnt 11, Pajusti, Vinni, Lääne-Viru maakond, 19.05.2018. a.

Lektor: Maire Valtin, lektorileping nr PR-15-B.1-5

Kokkuvõtte teemal: Mesilaste mürgitused taimekaitsevahenditega ja edasised tegevused sarnaste olukordade lahendamisel ja abistamisel.

Nõustajana olen kokku puutunud mesinikega, kel puuduvad teadmised mesilashaigustest ja kahjuritest. Samuti on neid vaja õpetada ka tegema varroosi tõrjet nii, et sellest kasu oleks.

Usaldusmesinikelt oodatakse abi ka siis kui on tegemist taimekaitsevahendite poolt tekitatud mürgitusega. Mesinikud ei tunne ära sümptomeid, mis viitavad taimekaitsetööde tagajärjel tekkinud mesilaste käitumisega.

Need on :

1. mesilased taplevad lennulaudadel ja taru esiseinal.
2. taru põhjal on palju surnud mesilasi.
3. mesilased vingerdavad taru ees maas (siin ei tohi segi ajada deformeerunud tiiva viiruse, maihaiguse, trahhealesta poolse kahjustusega)
4. mesilaste äkksuremine.
5. suur lennumesilaste kadu.

Lõuna-Eestist teatas üks mesinik, et tema mesilasperedes surevad noored, vastkoorunud mesilased augustis massiliselt juba mitu sügist järjest.

Suiraproov näitas:

1. tiaklopriidi (proteuse ja biscaya toimeaine-insektsiid) - 41mg/kg kohta
2. mepikvaat kloriidi (kasvuregulaator) - 19mg/kg
3. tebukonasooli (teravilja haiguste tõrjeks) - 23mg/kg
4. kloormekvaat (süsteemse toimega kasvuregulaator teraviljadel) fosfamidoon - 14mg/kg
5. fenantreen (harva kasutatav ravim krüptokokkoosi vastu) - 12mg/kg
6. boskaliid (süsteemse ja translaminaarse mõjuga toimeaine rukki, odra haiguste tõrjeks) - 2,2mg/kg
7. Lisaks oli ka analüüsis DDT -

Tartu Maaülikooli teadlased arvasid seda analüüsi nähes, et selline erinevate taimekaitsevahendite kokteil on kindel surm noortele mesilastele, kes sellist suira sügisel peavad söögiks saama. Kui noored mesilased hukuvad, siis mesilaspere vanuseline koosseis kannatab ja juba aastavahetusel on peres mesilasi tunduvalt vähem ja nad ei kata kõiki talvepessa jäetud raame, mis omakorda põhjustab kärgede täisroojamist, suiraraamide hallitamist ja lõppkokkuvõtteks pere hävimist.

Suur probleem on see, et mesinikud avastavad taimekaitsevahendite väärkasutamise nädalapäevad hiljem ja siis lüüakse käega, et nahunii pole enam midagi teha. Danadimi on võimalik siiski avastada surnud mesilastes ja ka põllutaimedes oma 20 päeva hiljem veel aga siis ei pruugi see avastatud kogus enam olla mesilaste jaoks surmav ning nii saavadki mesinikud vastuse, et taimekaitsevahendi jääk ei ole mesilaste surma põhjuseks. Põhiliselt ongi mesilaste surma põhjustanud kaks taimekaitsevahendit, danadim ja superkill. Paagisegusid on samuti vähe uuritud.

Palju kasutatakse Venemaalt toodud Agrobiopromi poolt lestatõrjevahenditeks mõeldud ribasid. Arvatakse, et kui panna 2-3 riba taru kohta, siis see ongi kogu lestatõrje. Samuti on kasutatud ainult Hive Clean Bee Vitali tilgutamist, mille tulemusena on pered paari aastaga nii hullusti varroosis, et teha pole enam midagi.

Meie väikemesinikele on vaja õpetada kuidas kasutada biotehnilisi võtteid (kärjeisolaatori kasutamist, ema puuristamist, haudme eemaldamist, sülemite pritsimist) varroosi tõrjeks, samuti iduperede tegemise abil võitlemist varroosi vastu. Erinevate hapete kasutamine tõrjeks on küll efektiivne aga vanematele inimestele paraku keerulisem ja nõuab rohkem vahendeid (kaitsemaski, dosaatorid, auruteid jne). Lisaks on hapete kasutamine seotud ka riskidega (üledoseerimine, sissehingamine, nahale sattumine).

Kindlasti on vaja saada kõik mesilaspered registrisse, et oleks võimalik jälgida mesilashaiguste ja kahjurite tõrjet tegemist. Praegu on kahjuks nii, et varroos võib sinu mesilasse tulla ka naabermesilast, kus tõrjet ei tehta või on see puudulik.